

SPORAZUM
MED
VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE
IN
VLADO REPUBLIKE HRVAŠKE
O
UREJANJU VOJNIH GROBIŠČ

Vlada Republike Slovenije in Vlada Republike Hrvaške (v nadaljnjem besedilu: pogodbenici) sta se v prepričanju, da imajo vojaki in civilne osebe, ki so zaradi različnih vojaških dejavnosti izgubili življenje v obeh svetovnih vojnah in povojnem obdobju, pravico do dostojnega, večnega počivališča;

izhajajoč iz načel in pravil mednarodnega humanitarnega prava o obravnavanju umrlih, ki jih vsebujejo določbe ženevskih konvencij z dne 12. avgusta 1949 in dopolnilni protokoli z dne 8. junija 1977 o zaščiti žrtev vojne,

dogovorili o naslednjem:

1. člen

Pomen izrazov

Pomen izrazov iz sporazuma:

- a) »vojna grobišča« so prostori, na katerih so pokopani pripadniki oboroženih sil in osebe, umrle zaradi oboroženih spopadov, v vojnem ujetništvu oziroma kot civilni deportiranci, vključno s posameznimi ali skupinskimi grobovi in gomilami oziroma spominskimi ploščami, spomeniki ali drugimi pomniki, postavljenimi na teh prostorih;
- b) »hrvaška vojna grobišča« so vojna grobišča na državnem ozemlju Republike Slovenije, na katerih so pokopane osebe hrvaške narodnosti;
- c) »slovenska vojna grobišča« so vojna grobišča na državnem ozemlju Republike Hrvaške, na katerih so pokopane osebe slovenske narodnosti;
- d) »urejanje vojnih grobišč« pomeni določitev meja grobišč in namestitvev ali obnovo spomenikov ter nadaljnje ukrepe, ki vključujejo spremembe na območju označitve in gradnje vojnih grobišč ali kostnic;
- e) »vzdrževanje vojnih grobišč« pomeni zagotovitev ohranjanja vojnih grobišč in njihovo vzdrževanje v prepoznavnem stanju v skladu z mednarodnimi pogodbami;
- f) »prepoznavno stanje vojnih grobišč« je tako stanje, ki omogoča takojšnje prepoznanje vojnega grobišča, imen in činov pokopanih oseb, njihovo državljanstvo, rojstni datum ter datum in kraj smrti, če so ti podatki znani.

2. člen

Obveščanje

- (1) Pogodbenici se obveščata o obstoju, lokaciji in stanju vojnih grobišč iz točke b ali c 1. člena tega sporazuma in si o tem izmenjavata ustrezne listine.
- (2) Pogodbenici se zavezujeta, da bosta prek pristojnih organov omogočali raziskave in izmenjavali podatke v zvezi z vojnimi grobišči ter si pomagali pri zbiranju teh podatkov.
- (3) Pogodbenici se obvestita, če odkrijeta vojno grobišče iz točke b ali c 1. člena tega sporazuma, ki še ni vpisano v listinah, kakor to določa drugi odstavek tega člena. Vpisi novoodkritih vojnih grobišč v listine se opravijo po usklajevanju podatkov med njima.

- (4) Pogodbenici se nemudoma obvestita o njima znanih poškodbah vojnih grobišč iz točke b ali c 1. člena tega sporazuma in o ukrepih za njihovo odpravo.

3. člen

Zaščita, vzdrževanje in urejanje vojnih grobišč

- (1) Pogodbenici zagotavljata zaščito vojnih grobišč vsaka na državnem ozemlju svoje države, njihovo vzdrževanje in spoštljivo ravnanje z njimi.
- (2) Pogodbenici pri zaščiti in vzdrževanju obstoječih ter ureditvi novoodkritih vojnih grobišč ravnata v skladu z zakonodajo svoje države, pri čemer spoštujeta verske in druge običaje.
- (3) V primerih iz četrtega odstavka 2. člena tega sporazuma pogodbenici poskrbita za vzpostavitev poškodovanih vojnih grobišč v prejšnje stanje in si prizadevata, da takih dejanj v prihodnje ne bi bilo.

4. člen

Dostop do vojnih grobišč

- (1) Pogodbenici v skladu z zakonodajo svoje države omogočata dostop do vojnih grobišč državljanom države druge pogodbenice.
- (2) Pogodbenici si s pooblaščenimi organizacijami zagotavljata pravico do nadzora nad stanjem vojnih grobišč na državnem ozemlju države druge pogodbenice.

5. člen

Lokacija vojnih grobišč

- (1) Pogodbenici brezplačno in časovno neomejeno zagotavljata uporabo zemljišča, na katerem so vojna grobišča države druge pogodbenice.
- (2) Če se namembnost zemljišča spremeni, za spremembo namembnosti zainteresirana pogodbenica zagotovi nadomestno zemljišče in krije vse stroške, povezane s prekopom posmrtnih ostankov, premestitvijo nagrobnih kamnov in spomenikov ter ureditvijo novih ustreznih vojnih grobišč.
- (3) Pogodbenica, ki je zainteresirana za spremembo namembnosti zemljišča, o tem obvesti drugo pogodbenico in zagotovi primerno nadomestno zemljišče skladno z načeli in pravili mednarodnega humanitarnega prava o obravnavanju umrlih.
- (4) Novoodkrita vojna grobišča se uredijo tam, kjer so bili posmrtni ostanki najdeni. Če to ni mogoče, pa se uporabi tretji odstavek tega člena.

6. člen

Izkop

- (1) Izkop posmrtnih ostankov iz vojnih grobišč in njihov prenos v državo druge pogodbenice se lahko opravi samo na njeno zahtevo in s soglasjem druge pogodbenice. O zahtevi in dovoljenju se obvestita organa, pristojna za izvajanje tega sporazuma.
- (2) Pogodbenica, ki ureja in vzdržuje vojna grobišča, na katerih so tudi posmrtni ostanki žrtev vojne tretjih držav, uredi morebitni prekop posmrtnih ostankov s tretjo državo.
- (3) Predstavniki udeležene pogodbenice imajo pravico, da so navzoči pri izkopu posmrtnih ostankov iz vojnih grobišč zaradi premestitve na novo lokacijo.
- (4) O izkopu se sestavi zapisnik, ki vsebuje podatke o času, datumu in kraju izkopa, podatke o izkopanih osebah, če so znani, ali podatke, potrebne za morebitno identifikacijo teh oseb, morebitne druge razpoznavne znake, besedilo s posameznih nagrobnih plošč in lokacijo novega grobišča, na katero bodo posmrtni ostanki preneseni. O izkopu se naredi digitalni zapis.

7. člen

Stroški

- (1) Stroške za redno vzdrževanje hrvaških vojnih grobišč krije Vlada Republike Slovenije.
- (2) Stroške za redno vzdrževanje slovenskih vojnih grobišč krije Vlada Republike Hrvaške.
- (3) Pogodbenica lahko s soglasjem druge pogodbenice na svoje stroške ureja in vzdržuje vojna grobišča, ki so na državnem ozemlju države druge pogodbenice.
- (4) Pogodbenica sama krije stroške za dodatno ureditev ali obnovo vojnega grobišča, nad katerim je prevzela pokroviteljstvo. Pogodbenica, ki želi prevzeti pokroviteljstvo nad vojnimi grobišči, na katerih so pokopani tudi posmrtni ostanki državljanov tretje države, mora dobiti njeno soglasje.
- (5) Stroške, ki izhajajo iz prvega odstavka 6. člena tega sporazuma, krije pogodbenica, ki je dala zahtevo.

8. člen

Organa, odgovorna za izvajanje sporazuma

- (1) Za slovensko stran je za izvajanje tega sporazuma odgovorno ministrstvo, pristojno za urejanje vojnih grobišč.
- (2) Za hrvaško stran je za izvajanje tega sporazuma odgovorno ministrstvo, pristojno za urejanje vojnih grobišč.

9. člen

Skupna medvladna mešana komisija

- (1) Za usklajevanje izvajanja tega sporazuma pogodbenici ustanovita skupno medvladno mešano komisijo (v nadaljnjem besedilu: mešana komisija). Vsaka pogodbenica ima v njej po tri člane, ki jih imenuje v šestih mesecih po začetku veljavnosti sporazuma.
- (2) Mešana komisija zaseda po potrebi in v kraju, ki ga določi predlagatelj. Nastale stroške krijeta pogodbenici, vsaka za svoje člane. Stroške tolmačenja krije gostiteljica.
- (3) Mešana komisija sprejme svoj poslovnik, v katerem uredi postopkovna vprašanja, ki se nanašajo na njeno delo.
- (4) Vsa sporna vprašanja v zvezi z izvajanjem in razlago tega sporazuma bosta pogodbenici urejali s pogajaji.

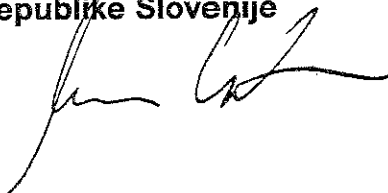
10. člen

Končne določbe

- (1) Ta sporazum začne veljati z dnem prejema zadnjega pisnega obvestila, s katerim se pogodbenici po diplomatski poti obvestita, da so izpolnjeni vsi pogoji, predvideni z njuno notranjo zakonodajo, potrebni za začetek veljavnosti sporazuma.
- (2) Ta sporazum ne vpliva na pravice in obveznosti iz mednarodnih pogodb, ki sta jih pogodbenici sklenili pred začetkom njegove veljavnosti.
- (3) Ta sporazum lahko pogodbenici soglasno spremenita in dopolnita. Spremembe in dopolnitve se predlagajo pisno po diplomatski poti in začnejo veljati skladno z določbo prvega odstavka tega člena.
- (4) Ta sporazum se sklene za nedoločen čas.
- (5) Vsaka pogodbenica lahko s pisnim obvestilom odpove sporazum drugi pogodbenici. V tem primeru sporazum preneha veljati šest mesecev od dne prejema obvestila druge pogodbenice o odpovedi.

Sestavljeno v Zagrebu dne 12. 5. 2008 v dveh izvornikih v slovenskem in hrvaškem jeziku, pri čemer sta besedili enako verodostojni.

Za Vlado
Republike Slovenije

Za Vlado
Republike Hrvatske

SPORAZUM
IZMEĐU
VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
I
VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
O
UREĐENJU VOJNIH GROBLJA

Vlada Republike Slovenije i Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: stranke), u uvjerenju da vojnici i civilne osobe koji su zbog različitih vojnih djelovanja izgubili život u oba svjetska rata i u poslijeratnom razdoblju, imaju pravo na dostojno, vječno počivalište;

Polazeći od načela i pravila međunarodnog humanitarnog prava o postupanju s mrtvima, sadržanima u odredbama ženevskih konvencija od 12. kolovoza 1949. godine i u dopunskim protokolima od 8. lipnja 1977. godine o zaštiti žrtava rata,

sporazumjele su se kako slijedi:

Članak 1. Značenje izraza

Značenje izraza iz Sporazuma:

- a) "vojna groblja" označava prostore na kojima su pokopani pripadnici oružanih snaga i osobe umrle zbog oružanih sukoba, u ratnom zarobljeništvu, odnosno kao deportirani civili, uključujući i pojedinačne ili zajedničke grobove i humke, odnosno memorijalne ploče, spomenike ili druga obilježja postavljena na tim prostorima;
- b) "hrvatska vojna groblja" označava vojna groblja na državnom području Republike Slovenije na kojima su pokopane osobe hrvatske narodnosti;
- c) "slovenska vojna groblja" označava vojna groblja na državnom području Republike Hrvatske na kojima su pokopane osobe slovenske narodnosti;
- d) "uređenje vojnih groblja" označava određivanje granica groblja i postavljanje ili obnavljanje spomenika te daljnje mjere koje uključuju promjene na području označavanja i gradnje vojnih groblja ili kosturnica;
- e) "održavanje vojnih groblja" znači osiguravanje očuvanja vojnih groblja i njihovo održavanje u prepoznatljivom stanju, u skladu s međunarodnim ugovorima;
- f) "prepoznatljivo stanje vojnih groblja" znači takvo stanje koje omogućava trenutno prepoznavanje vojnog groblja, imena i činova pokopanih osoba, njihovo državljanstvo, datum rođenja te datum i mjesto smrti, ukoliko su ti podaci poznati.

Članak 2. Obavješćivanje

- (1) Stranke se međusobno obavješćuju o postojanju, lokaciji i stanju vojnih groblja iz točke b) ili c) članka 1. ovoga Sporazuma, te o tome razmjenjuju odgovarajuće dokumente.
- (2) Stranke se obvezuju da će putem nadležnih tijela omogućivati istraživanja i razmjenjivati podatke u vezi s vojnim grobljima, te da će si pomagati pri prikupljanju tih podataka.
- (3) Stranke će se međusobno obavijestiti ukoliko otkriju vojno groblje iz točke b) ili c) članka 1. ovoga Sporazuma koje još nije upisano u dokumentima, kao što je određeno stavkom 2. ovoga članka. Upisi novootkrivenih vojnih groblja u dokumente obavljaju se po usklađivanju podataka među njima.

- (4) Stranke će se odmah obavijestiti o njima poznatim oštećenjima vojnih groblja iz točke b) ili c) članka 1. ovoga Sporazuma i o mjerama za njihovo otklanjanje.

Članak 3.

Zaštita, održavanje i uređenje vojnih groblja

- (1) Stranke osiguravaju zaštitu vojnih groblja, svaka na državnom području svoje države, njihovo održavanje i postupanje prema njima s dužnim poštovanjem.
- (2) Stranke pri zaštiti i održavanju postojećih, te uređenju novootkrivenih vojnih groblja postupaju u skladu sa zakonodavstvom svoje države, pri čemu poštuju vjerske i druge običaje.
- (3) U slučajevima iz stavka 4. članka 2. ovoga Sporazuma, stranke se brinu za vraćanje oštećenih vojnih groblja u prijašnje stanje i nastoje da takvih radnji ubuduće ne bude.

Članak 4.

Pristup do vojnih groblja

- (1) Stranke, sukladno zakonodavstvu svoje države, omogućuju državljanima države druge stranke pristup do vojnih groblja.
- (2) Stranke putem ovlaštenih organizacija osiguravaju pravo na nadzor nad stanjem vojnih groblja na državnom području države druge stranke.

Članak 5.

Lokacija vojnih groblja

- (1) Stranke besplatno i vremenski neograničeno osiguravaju uporabu zemljišta na kojem su vojna groblja države druge stranke.
- (2) Ukoliko se namjena zemljišta promijeni, za promjenu namjene zainteresirana stranka osigurava zamjensko zemljište i snosi sve troškove povezane s premještanjem posmrtnih ostataka, nadgrobnih ploča i spomenika, te uređenjem novih odgovarajućih vojnih groblja.
- (3) Stranka koja je zainteresirana za promjenu namjene zemljišta obavijestit će o tome drugu stranku i osigurati primjereno zamjensko zemljište sukladno načelima i pravilima međunarodnog humanitarnog prava o postupanju s mrtvima.
- (4) Novootkrivena vojna groblja uređuju se tamo gdje su posmrtni ostaci bili nađeni. Ako to nije moguće, postupit će se u skladu sa stavkom 3. ovoga članka.

Članak 6.

Iskop

- (1) Iskop posmrtnih ostataka iz vojnih groblja i njihov prijenos u državu druge stranke može se napraviti samo na njen zahtjev i uz suglasnost druge stranke. O zahtjevu i dozvoli obavješćuju se tijela nadležna za provedbu ovoga Sporazuma.

- (2) Stranka koja uređuje i održava vojna groblja na kojima su i posmrtni ostaci žrtava rata trećih država, uređuje mogući iskop i ponovni ukop posmrtnih ostataka s trećom državom.
- (3) Predstavnici stranke na koju se to odnosi imaju pravo biti nazočni kod iskopa posmrtnih ostataka iz vojnih groblja radi premještanja na novu lokaciju.
- (4) O iskopu se sastavlja zapisnik koji obuhvaća podatke o vremenu, datumu i mjestu iskopa, podatke o iskopanim osobama, ukoliko su poznati, ili podatke potrebne za moguću identifikaciju tih osoba, moguće druge prepoznatljive znakove, tekst pojedinačnih nadgrobni ploča i lokaciju novoga groblja na koje će biti posmrtni ostaci preneseni. O iskopu se izrađuje digitalni zapis.

Članak 7.

Troškovi

- (1) Troškove za redovno održavanje hrvatskih vojnih groblja snosi Vlada Republike Slovenije.
- (2) Troškove za redovno održavanje slovenskih vojnih groblja snosi Vlada Republike Hrvatske.
- (3) Stranka može, uz suglasnost druge stranke, na svoj trošak uređivati i održavati vojna groblja koja su na državnom području države druge stranke.
- (4) Stranka sama snosi troškove za dodatno uređenje ili obnovu vojnoga groblja nad kojim je preuzela pokroviteljstvo. Stranka koja želi preuzeti pokroviteljstvo nad vojnim grobljima na kojima su pokopani i posmrtni ostaci državljana treće države, mora dobiti njenu suglasnost.
- (5) Troškove koji proizlaze iz članka 6. stavka 1. ovoga Sporazuma snosi stranka koja je podnijela zahtjev.

Članak 8.

Tijela odgovorna za provedbu Sporazuma

- (1) Za slovensku stranu je za provedbu ovoga Sporazuma odgovorno ministarstvo nadležno za uređivanje vojnih groblja.
- (2) Za hrvatsku stranu je za provedbu ovoga Sporazuma odgovorno ministarstvo nadležno za uređivanje vojnih groblja.

Članak 9.

Zajedničko međuvladino mješovito povjerenstvo

- (1) Za usklađivanje provedbe ovoga Sporazuma stranke osnivaju Zajedničko međuvladino mješovito povjerenstvo (u nastavku: Mješovito povjerenstvo). Svaka stranka ima u njemu po tri člana, koje imenuje u razdoblju od šest mjeseci nakon što Sporazum stupi na snagu.

- (2) Mješovito povjerenstvo zasjeda prema potrebi i u mjestu kojeg odredi predlagatelj. Nastale troškove snose stranke, svaka za svoje članove. Troškove prevođenja snosi domaćin.
- (3) Mješovito povjerenstvo usvaja svoj poslovnik kojim uređuje postupovna pitanja koja se odnose na njegov rad.
- (4) Sva sporna pitanja u vezi s provedbom i tumačenjem ovoga Sporazuma stranke će uređivati pregovorima.

Članak 10.
Završne odredbe

- (1) Ovaj Sporazum stupa na snagu datumom primitka posljednje pisane obavijesti kojom se stranke međusobno izvješćuju diplomatskim putem o ispunjenju svih uvjeta predviđenih njihovim unutarnjim zakonodavstvom za stupanje na snagu Sporazuma.
- (2) Ovaj Sporazum ne utječe na prava i obveze iz međunarodnih ugovora koje su stranke sklopile prije njegovog stupanja na snagu.
- (3) Ovaj Sporazum stranke mogu suglasno izmijeniti i dopuniti. Izmjene i dopune predlažu se diplomatskim putem u pisanom obliku i stupaju na snagu u skladu s odredbama stavka 1. ovoga članka.
- (4) Ovaj Sporazum se sklapa na neodređeno vrijeme.
- (5) Svaka od stranaka može otkazati Sporazum pisanom obaviješću drugoj stranci. U tom slučaju, Sporazum prestaje šest mjeseci od datuma kada je druga stranka primila obavijest o otkazu.

Sastavljeno u Zagrebu dana 12. 5. 2008 u dva izvornika, na slovenskom i hrvatskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna.

Za Vladu
Republike Slovenije

Za Vladu
Republike Hrvatske

